

Sygn. akt **III AUa 1385/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Goss-Kokot

Sędziowie: Małgorzata Woźniak-Zendran (spr.)

(del.) Renata Pohl

Protokolant: Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2020 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **S. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

w związku ze skargą o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 28 kwietnia 2014r. sygn. IV U 5465/12

o przywrócenie prawa do renty uczniowskiej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 11 września 2018 r. sygn. akt IV U 1746/16

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz wnioskodawczynie S. P. kwotę 240zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Renata Pohl	Dorota Goss-Kokot	Małgorzata Woźniak-Zendran
-------------	-------------------	----------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19.11.2012r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawczynie S. P. prawa do renty uczniowskiej na dalszy okres, po dniu 31.10.2012r. ,gdyż zarówno lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 10.10.2012 r., jak i komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 31.10.2012 r. uznali, że wnioskodawczynie nie jest niezdolna do pracy.

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła S. P., domagając się zmiany decyzji i przywrócenia jej prawa do renty uczniowskiej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 5465/12 Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie S. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 19.11.2012r. znak: (...)

Pełnomocnik wnioskodawczynie wniósł o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 28.04.2014 r. o sygn. akt IV U 5465/12 oraz o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie zgodnie z żądaniem odwołania z dnia 27.11.2012 r. od decyzji organu rentowego poprzez uznanie S. P. za całkowicie niezdolną do pracy oraz ustalenie dalszego prawa do renty uczniowskiej. Jako podstawę skargi wskazano nieważność postępowania polegającą na tym, że ubezpieczona w wyniku naruszenia przepisów prawa została pozbawiona możliwości działania -z uwagi na stan jej zdrowia psychicznego, uniemożliwiający jej podejmowanie skutecznych czynności procesowych w postępowaniu.

W odpowiedzi na skargę organ rentowy wniósł o odrzucenie skargi o wznowienie postępowania, a ewentualnie o jej oddalenie.

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze odrzucił skargę o wznowienie postępowania zakończonym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie IVU 5465/12.

Na skutek zażalenia wniesionego przez odwołującą, postanowieniem z dnia 12 maja 2016 r., Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uchylił zaskarżone postanowienie o odrzuceniu skargi i przekazał sprawę do dalszego prowadzenia Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze, pozostawiając jednocześnie temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Wyrokiem z dnia 11 września 2018 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 1746/16, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, uchylił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 28 kwietnia 2014 r., sygn. akt IV U 5465/12 (punkt 1) i zmienił decyzję z dnia 19 listopada 2012 r. znak (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w ten sposób, że przywrócił wnioskodawczynie S. P. prawo do świadczenia rentowego, poczynając od dnia 01.11.2012r. na stałe (punkt 2) oraz zasądził od pozwanego na rzecz wnioskodawczynie kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Wnioskodawczynie S. P. od 04.04.1989r. była uprawniona do renty uczniowskiej, którą pobierała do 31.10.2012 r.

W trakcie pobierania świadczeń rentowych, wnioskodawczynie złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty uczniowskiej na dalszy okres, po dniu 31.10.2012r.

W celu ustalenia stanu jej zdrowia, organ rentowy poddał wnioskodawczynię badaniu przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który w orzeczeniu w dniu 10.10.2012r. uznał, że wnioskodawczynie nie jest nadal osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Po złożeniu przez wnioskodawczynię sprzeciwu, w sprawie wypowiedzieli się członkowie Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, którzy w orzeczeniu z dnia 26.10.2012r. uznali, że wnioskodawczynie nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 19.11.2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawczynie S. P. prawa do renty uczniowskiej na dalszy okres, po dniu 31.10.2012r.

U wnioskodawczynie rozpoznano:

- chłoniaka złośliwego limfoblastycznego w IV stadium zaawansowania klinicznego w 1988 r. leczonego radioterapią i chemioterapią ośrodkowego układu nerwowego z wznową w 1993 r. z ponownym agresywnym leczeniem cytostatykami w okresie remisji,
- skutki uboczne leczenia chłoniaka złośliwego z uszkodzeniem wielonarządowym, które są utrwalone,
- cukrzycę typu 2,
- niedoczynność tarczycy,
- nadciśnienie tętnicze
- organiczne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego,
- zmiany naczyniopochodne mózgu rozlane z obecnością zaników korowo- podkorowych i mikrozwapnieniem płata ciemieniowego prawego bez deficytu neurologicznego,
- zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa L-S z dyskopatią L5-S1 z okresowym zespołem bólowym L-S,
- dyskopatię szyjno- barkową prawostronną,
- astmę oskrzelową,
- nadwagę.

Wnioskodawczyni po 31.10.2012 r. nadal była osobą całkowicie niezdolną do pracy w porównaniu ze stanem zdrowia z dnia 05.10.2009 r. Niezdolność do pracy ma charakter całkowity i trwały. W stanie zdrowia ubezpieczonej od badania przez lekarza orzecznika w dniu 05.10.2009 r. nie nastąpiła poprawa. Nadal utrzymują się późne następstwa leczenia chłoniaka.

U wnioskodawczyni występuje zespół metaboliczny po chemioterapii i radioterapii OUN oraz wykładniki organicznego uszkodzenia Centralnego Układu Nerwowego. Stwierdzono również niedoczynność tarczycy w przebiegu zapalenia tarczycy oraz bóle kręgosłupa bez możliwości stosowania zabiegów fizykoterapeutycznych. Występująca znaczna otyłość ogranicza sprawność badanej. Wnioskodawczyni jest spowolniona psychoruchowo, cierpi na zaburzenia pamięci oraz ma trudności z wysławianiem się. U odwołującej występują trudności w skupieniu uwagi, obniżony nastrój, depresja oraz obrzęk kończyn dolnych i prawej kończyny górnej. Zmiany naczyniopochodne mózgu rozlane z obecnością zaników korowo- podkorowych i mikrozwapnieniem płata ciemieniowego prawego stwarzają zagrożenie krwawieniami do centralnego układu nerwowego, z kolei zmiany powodujące ucisk na rdzeń kręgowy, rodzą możliwość trwałego uszkodzenia włącznie z niedowładem. Rozpoznany u badanej przed 18 roku życia chłoniak ,był o bardzo złośliwym typie w obrazie histopatologicznym i złośliwym przebiegu klinicznym. Była to choroba rozsiana o bardzo dużych zmianach nowotworowych zwłaszcza w śródpiersiu. Pomimo braku objawów czynnej choroby nowotworowej, szkodliwe następstwa przebytego leczenia skojarzonego - chemioterapii i radioterapii spowodowały w zakresie CUN zmiany popromienne, które będą się nasilały.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji uznał odwołanie za uzasadnione.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego zachodziły przesłanki do wznowienia postępowania z art. 401 pkt 2 kpc. Zgodnie z tym przepisem, można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności jeżeli (...) jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa /strona/ była pozbawiona możliwości działania(...). W tym zakresie Sąd Okręgowy – mając na uwadze stanowisko Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (zawarte w uzasadnieniu do Postanowienia z dnia 12.05.2016r. k. 58-59) przyjął, iż wnioskodawczyni była pozbawiona możliwości obrony swoich praw.

Sąd Apelacyjny jednoznacznie wskazał, iż biorąc pod uwagę stan dolegliwości psychicznych odwołującej S. P., wynikający z opinii sporządzonych w sprawie IVU 5465/12, stwierdzić należy, że nastąpiło naruszenie art. 224 kpc, bowiem nie przeprowadzono dowodu z opinii biegłych psychologa i psychiatry, podczas gdy dokumenty prywatne przedłożone wraz ze skargą o wznowienie postępowania (...) obrazują, że wnioskodawczyni pozostaje cały czas w leczeniu psychiatrycznym.

Według Sądu Apelacyjnego, to z kolei pozwala na stwierdzenie, że wnioskodawczyni była pozbawiona możliwości obrony swych praw. Powyższe, zdaniem tego Sądu, nakazywało stwierdzić, że skarżąca skonkretyzowała podstawę wznowienia zgodnie z treścią art. 409 kpc i podstawa ta istnieje. Strona odwołująca również uprawdopodobnia zachowanie terminu do wniesienia skargi, biorąc pod uwagę jej stan zdrowia psychicznego.

W konsekwencji wznowienia postępowania, przedmiotem sporu pomiędzy stronami było to, czy wnioskodawczyni jest nadal osobą co najmniej całkowicie niezdolną do pracy, a więc – czy spełnia warunki do przyznania jej prawa do renty uczniowskiej na dalszy okres.

Stosownie do treści art. 180 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.), osoby, którym w dniu wejścia w życie ustawy przysługują emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne na podstawie przepisów, o których mowa w art. 195 ustawy, zachowują prawo do tych świadczeń w wysokości ustalonej przed dniem wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2-5 i z uwzględnieniem ust. 6-9.

Na podstawie powołanego przepisu, odwołująca zachowała prawo do tzw. uczniowskiej renty z tytułu niezdolności do pracy, która była jej wypłacana od 1988 r. na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.). Przepis ten stanowił, że uczniom szkół ponadpodstawowych, studentom szkół wyższych i uczestnikom studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej, którzy stali się inwalidami I lub II grupy w czasie uczęszczania do szkoły lub odbywania studiów, przysługuje prawo do renty inwalidzkiej. Powyższa ustawa została uchylona z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy art. 195 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W myśl art. 101 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z FUS, prawo do świadczeń ustaje, gdy ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa. Wykładnia art. 180 ust.1 ustawy emerytalno- rentowej, dokonywana przez przyzmat art. 101 tej ustawy, prowadzi do ogólniejszego stwierdzenia, że osoba, która nabyła prawo do renty inwalidzkiej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na podstawie art. 63 ust. 1 z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin zachowuje po dniu 1 stycznia 1999 r. prawo do tego świadczenia, jeżeli w dalszym ciągu jest całkowicie i nieprzerwanie niezdolna do pracy, choćby ta niezdolność do pracy miała charakter okresowy (por wyrok SN z dnia 30 sierpnia 2001 r., II UKN 517/00, OSNP 2003/10/259, wyrok SA w Białymstoku z dnia 21 września 2000 r., III AUa 497/00, OSA 2001/4/19).

A contrario, gdyby stan zdrowia ubezpieczonego, który uprzednio pobierał rentę uczniowską, uległ poprawie w stopniu, który w chwili obecnej nie czyni już go osobą całkowicie niezdolną do pracy, to zachodziłyby przesłanki do odmowy przyznania prawa do świadczenia na dalszy okres na podstawie art. 107 ustawy emerytalno- rentowej. Przepis ten stanowi, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Taka sytuacja jednak w tej sprawie nie wystąpiła.

Okolicznością bezsporną w sprawie było, że odwołująca od 4.04.1989r. do dnia 31 października 2012 r. pobierała – rentę uczniowską (czyli rentę z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie uczęszczania do szkoły).

Niezdolność do pracy została zdefiniowana w art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stanowi, że niezdolną do pracy, jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy, stosownie do art. 13 ustawy emerytalnej, uwzględnić należy następujące czynniki:

- stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także
- możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

O niezdolności do pracy decydują więc dwa czynniki. Pierwszym jest stan zdrowia ubezpieczonego, a więc czynnik medyczny. Schorzenia, na które cierpi muszą naruszać sprawność jego organizmu na tyle, że jest w znacznym stopniu niezdolny do pracy. Drugi to czynnik ekonomiczno-społeczny, przy którym uwzględnia się min. wiek ubezpieczonego, predyspozycje zawodowe czy wykształcenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2005 r., II UK 288/04, LEX 174296).

Dokonanie ustaleń w spornym zakresie wymagało wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c., co skutkowało przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłych, dysponujących specjalistyczną wiedzą odpowiednią dla oceny stanu zdrowia wnioskodawcy.

O stanie zdrowia ubezpieczonej – w kontekście jej zdolności do pracy – wypowiedzieli się biegli sądowi lekarze onkolog, neurolog, hematolog i internista, a więc specjaliści właściwi dla dolegliwości zgłaszanych przez wnioskodawczynię.

Dowód z opinii biegłych jest w tej kategorii spraw dowodem o przesądzającym znaczeniu, analizującym i sumującym przeciwstawne oceny prezentowane przez strony i nie można zastępować tego dowodu innym np. dowodem z zeznań świadków, zaświadczeń lekarskich. Dowód z opinii biegłych podlega ocenie, tak jak każdy dowód przeprowadzony w sprawie, ale podważyć tego dowodu nie może samo tylko subiektywne odczucie stron.

Biegli sądowi lekarze onkolog, neurolog, hematolog i internista powołani w niniejszej sprawie po przeprowadzeniu badania przedmiotowego i podmiotowego oraz po wnikliwej analizie przedstawionej dokumentacji sądowo-lekarskiej uznali, że odwołująca po 31.10.2012 r. nadal była osobą całkowicie niezdolną do pracy. Niezdolność zaś ma charakter całkowity i trwały.

Biegli lekarze onkolog, neurolog, hematolog i internista wskazali, że u wnioskodawczyni występuje zespół metaboliczny po chemioterapii i radioterapii OUN oraz wykładniki organicznego uszkodzenia Centralnego Układu Nerwowego. Podkreślili również, iż zmiany naczyniopochodne mózgu rozlane, z obecnością zaników korowopodkorowych i mikrozwapnieniem płata ciemieniowego prawego stwarzają zagrożenie krwawieniami do centralnego układu nerwowego, z kolei zmiany powodujące ucisk na rdzeń kręgowy rodzą możliwość trwałego uszkodzenia łącznie z niedowładem. Biegli zaakcentowali, że rozpoznany u badanej przed 18 rokiem życia chłoniak charakteryzował się zarówno bardzo złośliwym typem w obrazie histopatologicznym, jak i złośliwym przebiegiem klinicznym. Była to bowiem choroba rozsiana o bardzo dużych zmianach nowotworowych, zwłaszcza w śródpiersiu. Biegli zaznaczyli, że pomimo braku objawów czynnej choroby nowotworowej, szkodliwe następstwa przebytego leczenia skojarzonego - chemioterapii i radioterapii spowodowały w zakresie CUN zmiany popromienne, które będą się nasilały. Jednocześnie zespół biegłych sądowych nie zgodził się z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS, podkreślając, że podzielają opinię zawartą w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS o występującej u wnioskodawczyni

całkowitej niezdolności do pracy, niemniej jednak w ocenie biegłych okres 5 lat nie rokuje powrotu do zdrowia, ze względu na ulegający stalemu pogorszeniu stan zdrowia i zaawansowane objawy chorobowe.

Zastrzeżenia do przedmiotowej opinii biegłych złożył organ rentowy wskazując, że zespół biegłych lekarzy nie odniósł się do opinii biegłych wydających opinię w sprawie o sygn. akt IV U 5465/12 o przywrócenie prawa do renty, w której stwierdzili oni, że wnioskodawczyni nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy -w porównaniu ze stanem zdrowia z 5.10.2009 r. Jednocześnie organ w piśmie wniósł o: dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych lekarza psychiatry i psychologa, dopuszczenie dowodu z dokumentacji medycznej, w tym opinii biegłych sądowych znajdującej się w aktach o sygn. IV U 1144/15, dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniających biegłych lekarzy sądowych neurologa, internisty oraz hematologa, którzy wydali opinię w sprawie o sygn. akt IV U 5465/12 oraz o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłych lekarzy sądowych specjalisty onkologa radioterapeuty, specjalisty chorób wewnętrznych hematologa, internisty- reumatologa oraz neurologa.

W opinii uzupełniającej z dnia 09.06.2017 r. (k. 159 akt sąd.) biegli lekarze sądowi podtrzymali wnioski zawarte w opinii z dnia 22.09.2016r. Biegli podkreślili, że całkowita niezdolność do pracy wnioskodawczyni obejmuje również okres od 1.10.2012 r. do 31.10.2012 r. Lekarze wskazali, że istnieje potrzeba przeprowadzenia dodatkowego dowodu z opinii biegłego psychiatry i psychologa. Nadto biegli podnieśli, że ocena zdolności do pracy na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy znacząco odbiega od oceny zdolności do pracy po zbadaniu ubezpieczonej, dlatego też nie zgadzają się z opinią onkologa klinicznego lek. med. K. Ż. z dnia 08.11.2013r. o częściowej niezdolności do pracy. Biegli podkreślili, że po zbadaniu ubezpieczonej w dniu 22.09.2016r. lekarz neurolog oraz hematolog nie stwierdzili całkowitej niezdolności do pracy, podobnie jak biegli lekarze hematolog, neurolog i internista powołani w sprawie o sygn. IV U 5465/12. Niemniej jednak przewodnicząca zespołu biegłych lekarzy wraz z biegłą onkolog, opierając się na zasadach doświadczenia lekarskiego, uznały wnioskodawczynię za całkowicie niezdolną do wykonywania pracy, które to stwierdzenie w pełni podtrzymują pozostali powołani w przedmiotowej sprawie biegli.

W piśmie procesowym z dnia 24.07.2017r.(k. 173 akt sąd.) organ rentowy nie zgodził się z opinią biegłych wskazując, że stwierdzili oni niezdolności do pracy w okresie, w którym nie widzieli wnioskodawczyni osobiście, pomijając jednocześnie opinie innych biegłych lekarzy sądowych z tego okresu, którzy nie uznali odwołującej za całkowicie niezdolną do pracy. Dodatkowo organ rentowy podniósł, że zespół lekarzy powołanych w sprawie o sygn. IV U 1144/15 nie stwierdził u wnioskodawczyni całkowitej niezdolności o pracy.

W uzupełnieniu opinii z dnia 14.09.2017r. (k. 203 akt sąd.) lekarze biegli wskazali, że całkowita niezdolność do pracy stwierdzona u wnioskodawczyni obejmuje również okres od 01.11.2012r. do 30.11.2012r.

W piśmie z dnia 17.10.2017r. (k. 212 akt sąd.) organ rentowy ponownie nie zgodził się z opinią biegłych lekarzy powołanych w sprawie i wskazał, iż opinie biegłych z 9.06.2017r. oraz 14.09.2017r. są wybiórcze w porównaniu do poprzednich opinii zebranych w innych sprawach wnioskodawczyni.

Organ rentowy w piśmie z dnia 23.05.2018r. (k. 231-233 akt sąd.) podniósł, że zarówno treść opinii głównej, jak i uzupełniających zespołu biegłych lekarzy sądowych nie wskazuje na odchylenia w ocenie stanu zdrowia, które powodowałyby niezdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a nadto opinia uzupełniająca biegłych nie zawiera potwierdzenia w dokumentacji medycznej przerwania okresu remisji choroby nowotworowej.

W świetle jednoznacznego stanowiska biegłych sądowych lekarzy onkologa, neurologa, hematologa i internisty, Sąd Okręgowy przychylił się w całości do powyższych ustaleń w zakresie oceny stanu zdrowia S. P..

Specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w

nich ocen (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 25 czerwca 2009 r., V ACa 139/09, LEX nr 551993; wyrok SN z dnia 15 czerwca 1970 r., I CR 224/70, LEX nr 6750).

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji uznał, że zastrzeżenia kierowane do opinii biegłych ze strony pozwanego, podobnie jak wnioski dowodowe zgłaszane w toku sprawy (k. 118,173,212,231-233 akt sąd.) okazały się niezasadne i podlegały oddaleniu (k. 243).

W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do uwzględnienia wniosków pozwanego oraz tym bardziej do zakwestionowania wydanej w sprawie opinii głównej wraz z opiniami uzupełniającymi, które są spójne, rzeczowe i konsekwentne w kontekście pozostałego materiału dowodowego, omówionego powyżej.

Natomiast organ rentowy po zapoznaniu się z opinią uzupełniającą biegłych lekarzy sądowych onkologa, neurologa, hematologa i internisty, nie zgłosił do niej – zdaniem Sądu I instancji – konkretnych i merytorycznych zastrzeżeń.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wbrew twierdzeniom organu, biegli powołani w sprawie wydali opinię zgodną z tezą dowodową zawartą w postanowieniu z dnia 21.06.2016r., a co za tym idzie nie byli oni zobligowani do ustosunkowania się do ocen biegłych lekarzy powołanych w sprawie o sygn. akt IV U 5465/12. Wnioski wynikające z opinii biegłych powołanych w ww. sprawie okazały się niespójne, a lakoniczny charakter twierdzeń w nich zawartych wymagał w ocenie Sądu I instancji uzupełnienia. Biegli wskazali m.in., iż nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia badanej, niemniej jednak uznali ją jednocześnie za osobę zdolną do wykonywania pracy. W obliczu powyższego, Sąd Okręgowy w celu jednoznacznego wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, uznał za zasadne powołanie innego zespołu biegłych sądowych. W związku z uzyskaniem jasnej i nieposiadającej wewnętrznych rozbieżności opinii Sąd meriti uznał ją za wystarczającą dla rozstrzygnięcia sprawy, a wniosek dowodowy organu w zakresie dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłych powołanych w sprawie IVU 5465/12 podlegał oddaleniu jako niecelowy. Wobec wyjaśnienia wszystkich rozbieżności odnośnie stanu zdrowia wnioskodawczyni, Sąd I instancji oparł się na opinii biegłych powołanych w niniejszej sprawie uznając, iż kategoryczne i jednoznaczne wnioski w nich zawarte są wystarczające dla uznania ich za podstawę rozstrzygnięcia.

Sąd oddalił również wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych lekarza psychiatry i psychologa uznając go za zbędny, wobec dostatecznego wyjaśnienia spornych w sprawie okoliczności w zakresie stanu zdrowia wnioskodawczyni. Zalecenie Sądu wyższej instancji odnośnie sporządzenia opinia psychiatryczno-psychologicznej ,miało bowiem wyłącznie na celu ustalenie możliwości występowania skarżącej przed sądem oraz ocenę jej ewentualnych działań procesowych. Wobec wstąpienia do sprawy profesjonalnego pełnomocnika reprezentującego skarżącą, wydanie przedmiotowej opinii stało się nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dodatkowo, w obliczu już wydanych w sprawie jednoznacznych opinii biegłych onkologa, neurologa, hematologa i internisty, którzy zgodnie stwierdzili u wnioskodawczyni całkowitą i trwałą niezdolność do wykonywania pracy, jako bezcelowe jawiło się pozyskiwanie kolejnych opinii, a ewentualne sprzeczne z ustaleniami niniejszej sprawy wnioski psychiatryczno - psychologiczne w nich zawarte, nie wpłynęłyby na ocenę zdolności do wykonywania pracy wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy uznał za bezzasadny zarzut organu, w którym podniesiono, iż lekarze biegli sądowi powołani w sprawie o sygn. akt IV U 1444/15 nie orzekli całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawczyni. Wbrew twierdzeniom organu rentowego w przywoływanym przezeń postępowaniu, zapadł w dniu 31.07.2017r. wyrok przyznający ubezpieczonej prawo do renty socjalnej, podstawą zaś rozstrzygnięcia była stwierdzona u wnioskodawczyni całkowita niezdolność do pracy wynikająca z naruszenia sprawności organizmu przed ukończeniem 18 roku życia.

Różnica zdań między stronami co do oceny stanu zdrowia i jego wpływu na zdolność do pracy, wynikająca z subiektywnego przekonania co do faktów i ich oceny sama przez się nie powoduje konieczności uzupełniania postępowania dowodowego. W sprawach, w których przedmiotem oceny jest zdolność do pracy- właśnie biegli sądowi są powoływani do weryfikacji oceny dokonanej w tej materii przez lekarzy ZUS i zasadność wniosku o

uzupełnienie materiału dowodowego nie może opierać się na założeniu, że właściwą oceną jest ocena dokonana na etapie postępowania przed organem rentowym.

W ocenie Sądu I instancji brak jest podstaw w rozpoznawanej sprawie do kwestionowania trafności opinii ww. biegłych i jej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Jej treść wskazuje na to, iż spełnia ona wymagania stawiane tego rodzaju opiniom. Przedmiotowe badanie lekarskie zostało poprzedzone wywiadem medycznym, w którym odnotowano zgłaszane przez odwołującą dolegliwości zdrowotne, dane co do przebytego leczenia oraz wyniki badań wynikające z przedłożonej dokumentacji lekarskiej. Badanie lekarskie cechuje wielość poddanych badaniu kwestii tj. objawów i oznak, mających znaczenie dla oceny stanu zdrowotnego odwołującego, co znajduje odzwierciedlenie w szczegółowym opisie badania. Przedstawione rozpoznanie jest jasne i jednoznaczne, zaś zawarte w końcowej części opinii wnioski korespondują z wynikami przeprowadzonego wywiadu i przedmiotowego badania.

Sąd nie jest zobowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 412 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok z dnia 28 kwietnia 2014 r., wydany w sprawie o sygn. akt IV U 5465/12 (pkt I wyroku) oraz na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c zmienił decyzję z dnia 19.11.2012r. znak: (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w ten sposób, że przywrócił skarżącej S. P. prawo do przedmiotowej renty z tytułu trwałej, całkowitej niezdolności do pracy poczynając od dnia od 1.11.2012 r. na stałe (pkt II wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego (pkt II) orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800) i dodatkowo na zasadzie art. 98 kpc w związku z art. 35 ust. 1 Ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (zasądzono kwotę 30zł opłata od zażalenia złożonego przez odwołującą, które uwzględniono).

Od powyższego wyroku apelację wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił:

1. naruszenie art. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przywrócenie S. P. prawa do świadczenia rentowego, tj. świadczenia nieprzewidzianego w w/w ustawie,
2. naruszenie art. 63 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin w zw. z art. 180 ust. 1 pkt 1 oraz w zw. z art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyznanie wnioskodawczyni prawa do świadczenia rentowego poczynając od 01.11.2012r. na stałe,
3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę dowodów oraz naruszenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, że S. P. jest osobą niezdolną do pracy od 01.11.2012r. na stałe, podczas gdy okoliczność ta nie została dostatecznie potwierdzona w zebranych materiale dowodowym,
4. naruszenie art. 286 k.p.c. poprzez niedopuszczenie dowodów: z opinii zespołu biegłych sądowych lekarza psychiatry oraz psychologa, z dokumentacji medycznej, w tym opinii biegłych lekarzy sądowych specjalisty chorób wewnętrznych, gastroenterologa z 09.11.2015r., hematologa z 09.02.2016r., psychiatry z 29.02.2016r., biegłego sądowego z chirurgii ogólnej i chirurgii onkologicznej z 05.06.2016r. - znajdującej się w aktach sprawy z odwołania S. P. o przyznanie prawa do renty socjalnej w Sądzie Okręgowym w Zielonej Górze, sygn. akt IV U 1144/15, a także dowodu z opinii uzupełniających biegłych sądowych neurologa, internisty, onkologów oraz hematologa wydających opinię w sprawie o przywrócenie prawa do renty uczniowskiej, toczącej się w Sądzie Okręgowym w Zielonej Górze, sygn. akt IV U 5465/12 w sytuacji, gdy nie wyjaśniono istotnych rozbieżności w ocenie stanu zdrowia wnioskodawczyni dokonanej przez biegłych lekarzy sądowych,

5. naruszenie art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez nierozpoznanie istoty sprawy wyrażające się w oddaleniu wniosków dowodowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o dopuszczenie w/w dowodów, podczas gdy nie wyjaśniono istotnych rozbieżności w ocenie stanu zdrowia S. P. dokonanej przez biegłych lekarzy sądowych.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu według norm procesowych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wymaga wyjaśnienia, że apelacja w swej treści nie zawierała wniosku o przeprowadzenie rozprawy, a jednocześnie zdaniem Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie nie było potrzeby jej prowadzenia, skoro żadna ze stron nie złożyła wniosku o przeprowadzenie rozprawy, pomimo zawiadomienia o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne i pouczenia o skutkach niezłożenia takiego wniosku.

Powyższe pozwoliło na wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym- zgodnie z art. 15zsz³ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374 ze zm.).

Kolejno należy wyjaśnić, że na etapie postępowania apelacyjnego bezspornym było wystąpienie podstaw do wznowienia postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 28 kwietnia 2014 r., sygn. akt IV U 5465/12. Powyższe zostało już przesądzone przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu postanowieniem z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt III Auz 109/16.

Przedmiotem niniejszej sprawy było zatem ustalenie, czy odwołująca S. P. spełnia przesłanki do przywrócenia jej prawa tzw. do renty uczniowskiej. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie budziło przy tym wątpliwości, że jakkolwiek katalog świadczeń zawartych w art. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie obejmuje takiego świadczenia, to jednak na mocy art. 180 ust. 1 pkt 1 tej ustawy osoby uprawnione do tego rodzaju świadczenia, nadal zachowały do nich prawo. Wśród derogowanych na podstawie art. 195 ustawy emerytalnej aktów normatywnych znajduje się także ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, w której w art. 63 ust. 1 przewidziano prawo do renty inwalidzkiej dla uczniów szkół ponadpodstawowych, studentów szkół wyższych i uczestników studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej, którzy stali się inwalidami I lub II grupy w czasie uczęszczania do szkoły lub odbywania studiów. Tut. Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z 30 sierpnia 2001 r. (II UKN 517/00, OSNAPiUS 2003 nr 10, poz. 259) i wielokrotnie powtarzane w kolejnych orzeczeniach, według którego osoba, która nabyła prawo do renty inwalidzkiej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) zachowuje po dniu 1 stycznia 1999 r. prawo do tego świadczenia stosownie do art. 180 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), jeżeli w dalszym ciągu jest całkowicie i nieprzerwanie niezdolna do pracy, choćby ta niezdolność do pracy miała charakter okresowy. Wymaga przy tym podkreślenia, że zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 5 lipca 2001 r. (III ZP 10/01, OSNAPiUS 2001 nr 23, poz. 694) Osoba uprawniona do renty przyznanej na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) nie zachowuje prawa do tego świadczenia w przypadku zmiany stopnia niezdolności do pracy z całkowitej na częściową, po dniu 1 stycznia 1999 r.

Wobec powyższego, dla zachowania przez odwołującą prawa do „renty uczniowskiej” konieczne było ustalenie, że na dzień złożenia wniosku i wydania decyzji przez pozwany organ, pozostawała nieprzerwanie osobą całkowicie niezdolną do pracy.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było nabycie przez odwołującą prawa do tzw. renty uczniowskiej i przysługiwania jej uprawnień do tego świadczenia w okresie od 4 kwietnia 1989 r. do 31 października 2012 r. Spór dotyczył natomiast tego, czy odwołująca po 31 października 2012 r. nadal pozostawała całkowicie niezdolna do pracy, co stanowiło konieczny warunek do zachowania prawa do dalszego pobierania renty uczniowskiej.

Słusznie Sąd Okręgowy wskazał, iż podstawą ustalenia stopnia niezdolności do pracy jest przepis art. 12 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Rację ma również Sąd, iż ustalenie, czy wnioskodawczyni jest nadal całkowicie niezdolna do pracy, wymagało wiadomości specjalnych, w związku z czym sąd powinien według zasad unormowanych w kodeksie postępowania cywilnego dopuścić dowód z opinii biegłych – o specjalnościach odpowiadających schorzeniom wnioskodawczyni, a granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza, podlegająca kontroli instancyjnej, ocena czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy. Okoliczność zaś, że opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie, zwłaszcza gdy w sprawie wypowiedało się kilku kompetentnych pod względem fachowości biegłych, nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z kolejnych opinii (por.: uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 30 października 2013r. I ACa 577/13 System Informacji Prawnej LEX nr 1391952).

W realiach przedmiotowej sprawy Sąd I instancji słusznie dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy internisty reumatologa, onkologa radioterapeuty, neurologa oraz hematologa, czyli specjalistów z dziedzin właściwych dla schorzeń zgłaszanych przez wnioskodawczynię i na niej oparł swoje rozstrzygnięcie. Należy jednak zgodzić się z apelującym, że w okolicznościach niniejszej sprawy zasadnym było dopuszczenie także dowodu z opinii biegłych: psychologa i lekarza psychiatry, na co wskazali wprost biegli powołani w niniejszym postępowaniu, a wcześniej taką potrzebę sygnalizował biegły onkolog dr n. med. Z. O..

Bez wątplenia zachodziła zatem potrzeba ustalenia również sygnalizowanych przez wymienionych biegłych konsekwencji psychiatryczno-psychologicznych inwazyjnego leczenia choroby pierwotnej, jaką był chłoniak. Przy czym, wbrew zarzutom pozwanego, ustalone zaburzenia psychiatryczno-psychologiczne, nie stanowią nowego schorzenia, skoro jak wynika z dokumentacji medycznej załączonej do akt ZUS - już 21.09.2009r. wnioskodawczynię badał psycholog, a biegły onkolog dr n. med. Z. O. wprost wskazywał, że wnioskodawczyni leczy się psychiatrycznie z uwagi na zaburzenia adaptacyjne, samookaleczanie się.

W tym miejscu należy przy tym wyjaśnić, że postępowanie apelacyjne, jakkolwiek jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednakże zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego. Oznacza to, że Sąd odwoławczy ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia. Podkreślić też należy, że Sąd ten nie może poprzestać jedynie na ustosunkowaniu się do zarzutów apelacyjnych. Merytoryczny bowiem charakter orzekania Sądu II instancji polega na tym, że ma on obowiązek poczynić własne ustalenia i ocenić je samodzielnie z punktu widzenia prawa materialnego, a więc dokonać subsumcji. Z tego też względu Sąd ten może, a jeżeli je dostrzeże – powinien, naprawić wszystkie stwierdzone w postępowaniu apelacyjnym naruszenia prawa materialnego popełnione przez Sąd I instancji i to niezależnie od tego, czy zostały one podniesione w apelacji, jeśli tylko mieszczą się w granicach zaskarżenia (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2000r., III CKN 812/98). Ponadto Sąd II instancji orzeka nie tylko na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd I instancji, ale także w postępowaniu apelacyjnym. Stąd też istnieje możliwość uzupełnienia postępowania dowodowego, o ile strony złożą

stosowne twierdzenia faktyczne i wnioski dowodowe dopuszczalne w świetle art. 381 k.p.c. Sąd odwoławczy może także na podstawie art. 232 zd. 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. dopuścić z urzędu dowód niewskazany przez stronę (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2015r., I PZ 28/14).

W konsekwencji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 382 k.p.c. postanowił uzupełnić postępowanie dowodowe i dopuścić dowód z łącznej opinii biegłych sądowych psychiatry i psychologa w oparciu o zgromadzoną w sprawie dokumentację medyczną i osobiste badanie wnioskodawczynie na okoliczność ustalenia, czy wnioskodawczynie jest nadal po 31.10.2012r. całkowicie niezdolna do pracy – a jeśli tak, z jakich przyczyn i na jaki okres, czy też w jej stanie zdrowia nastąpiła poprawa w porównaniu do badania LO ZUS z 5.10.2009r., przy czym biegli uwzględnią w swej opinii stanowisko biegłego onkologa dr.n.med. Z. O. k. 83 akt i onkologa oraz internisty – dr n.med. A. W. i lek.med. A. M. k. 89 – 91 akt i k. 159 akt oraz ustosunkują się do nich.

W wykonaniu tego postanowienia opinię przygotowali biegli: lekarz psychiatra P. K. i psycholog A. S.. Biegli przygotowali opinię na podstawie dokumentacji medycznej odwołującej zawartej w aktach sprawy oraz na podstawie badań podmiotowych i przedmiotowych. Na tej podstawie biegli nie rozpoznali u odwołującej niepełnosprawności intelektualnej ani jakiegokolwiek uzależnienia. Do czasu zachorowania na nowotwór odwołująca bez większych problemów realizowała kształcenie, a dalej nauki nie kontynuowała ze względu na ograniczenia wynikające ze stanu jej zdrowia po przebytych leczeniu. Biegli rozpoznali u odwołującej organiczne zaburzenia nastroju oraz zaburzenia depresyjne nawracające. Na skutek zastosowanego leczenia onkologicznego odwołująca doznała uszkodzenia centralnego układu nerwowego, w następstwie czego jej codzienne funkcjonowanie uległo pogorszeniu zarówno w sferze poznawczej, jak i emocjonalnej, a kolejno również społecznej. Odwołująca stała się niezdolna do pełnienia codziennych ról właściwych dla jej wieku, nie podjęła nigdy pracy zawodowej. Od wielu lat skarży się na stany obniżonego nastroju. Dostrzec można u niej wyraźne spowolnienie psychoruchowe, trudności z koncentracją uwagi, dużą męczliwość nieadekwatną do wysiłku włożonego w działania. Pozostaje apatyczna i bierna, wykazuje niską zdolność podejmowania, planowania i realizacji działań. Powyższe trudności potęgowane są poprzez ograniczenie możliwości poznawczych wynikających z powstałych zmian o podłożu organicznym. U odwołującej można stwierdzić znaczne obniżenie funkcjonowania poznawczego i emocjonalnego w porównaniu do stanu sprzed zachorowania. Obniżona jest pamięć krótkotrwała i koncentracja uwagi, brak umiejętności prawidłowego odejmowania. Wobec powyższego biegli stwierdzili, że wnioskodawczynie jest nadal po 31 października 2012 r. całkowicie i trwale niezdolna do pracy, w jej stanie zdrowia nie nastąpiła poprawa w porównaniu do badania przez lekarza orzecznika ZUS z 5 października 2009 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powyższa opinia w pełni zasługuje na pozytywną ocenę jej przydatności dla potrzeb niniejszego postępowania. Opinia została przygotowana w sposób rzetelny i jasno przedstawia tok rozumowania biegłych i podstawy przyjętych przez nich wniosków, które należy uznać za logiczne. Należy także podkreślić, że wnioski tych biegłych korelują z wnioskami pozostałych biegłych powołanych w niniejszej sprawie, a także ze stanowiskiem biegłego onkologa Z. O., który już w trakcie postępowania w sprawie o sygn. akt IV U 5465/12 wskazywał, że na skutek podjętego leczenia skojarzonego (chemioterapia i radioterapia) wystąpiły u odwołującej zmiany popromienne w centralnym układzie nerwowym, które w powolny sposób będą nasilały się. Już wówczas biegły ten sygnalizował, że zaburzenia psychiczne, które w czasie pracy i narażeniu na stresy będą nasilały się, dodatkowo przemawiają za uznaniem odwołującej za całkowicie niezdolną do wykonywania jakiegokolwiek pracy zarobkowej - z onkologicznego punktu widzenia. Sąd Apelacyjny w pełni podziela powyżej przedstawione, zgodne stanowisko biegłych.

W tym kontekście należy bowiem wyjaśnić, iż w sprawie o rentę uczniowską nie tylko musi nadal występować pierwotna choroba czyniąca odwołującego nadal całkowicie niezdolnym do pracy, ale decydujące znaczenie może mieć także – tak jak w niniejszej sprawie - występowanie stanu całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu wynikającego ze schorzenia pierwotnego. Popromienne zmiany w CUN powstałe w wyniku leczenia choroby pierwotnej, jaką był chłoniak- spowodowały ogromne zmiany w organizmie wnioskodawczynie, w

tym również mają swoje konsekwencje w zdrowiu psychicznym i sprawności intelektualnej i wszystko to łącznie, jak zgodnie wykazali biegli, czyni wnioskodawczynię nadal całkowicie niezdolną do pracy i to na stałe.

Skoro natomiast obecnie występujące zaburzenia funkcjonowania związane z uszkodzeniem centralnego układu nerwowego wynikają z podjętego agresywnego leczenia pierwotnej choroby, to nie można tych zaburzeń traktować jako nowego schorzenia, co zdaje się sugerować pozwany. Wobec tego za całkowicie chybione należy uznać zastrzeżenie pozwanego do opinii biegłych psychiatry i psychologa wskazujące na brak określenia daty początkowej powstania stanu całkowitej niezdolności do pracy z przyczyn psychiatrycznych. Skoro bowiem zaburzenia psychiczne stanowią jedynie skutek wcześniejszej choroby i podjętego leczenia, to należy uznać, że obecne naruszenie sprawności organizmu odwołującej wynika z pierwotnej choroby i nie stanowi nowego schorzenia.

Zatem wyniki uzupełniającego postępowania dowodowego potwierdziły prawidłowość ustaleń przyjętych przez Sąd I instancji, który zasadniczo prawidłowo prowadził postępowanie dowodowe, a zebrany materiał dowodowy poddał właściwej ocenie. Na tej podstawie dokonał prawidłowej oceny prawnej poprzedzonej przytoczeniem właściwej oceny prawnej. Dlatego też Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy, z uzupełnieniem wynikającym z powyżej przytoczonych wniosków zawartych w opinii biegłych psychiatry i psychologa.

W tym miejscu należy również wskazać na bezzasadność zarzutów stawianych w apelacji pod adresem opinii przygotowanych przez biegłych powołanych przez Sąd I instancji. Wbrew zarzutom pozwanego, biegli ci odnieśli się do opinii wydawanych w poprzednim postępowaniu. Poza tym to do Sądu należy ocena przydatności poszczególnych dowodów, a Sąd I instancji dokonał trafnej oceny w tym zakresie. Przede wszystkim Sąd Okręgowy słusznie zauważył, że wydana w poprzednim postępowaniu opinia obarczona była błędem logicznym polegającym na tym, że uznano odwołującą za zdolną do wykonywania pracy przy jednoczesnym stwierdzeniu, iż nie nastąpiła poprawa stanu jej zdrowia względem poprzedniego badania poprzedzającej przyznanie prawa do tego świadczenia na kolejny okres. Powyższe dotyczy opinii biegłej onkolog K. Ż. (2), której odmienną od pozostałych biegłych ocenę stopnia niezdolności do pracy, dodatkowo dyskredytuje fakt, iż została wydana bez badania wnioskodawczyni.

Natomiast wnioski biegłego Z. O. było zupełnie inne i zbieżne z tym, co stwierdzili biegli w niniejszym postępowaniu. Godzi się także zauważyć, że nawet w sprawie o przyznanie prawa do renty socjalnej odwołująca została uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy, a zatem tylko wnioski poprzedniego zespołu biegłych opiniującego w sprawie o sygn. akt IV U 5465/12 (z wyłączeniem odmiennych wniosków biegłego Z. O.) stanowiły pewnego rodzaju wyłom w spójnej ocenie stanu zdrowia odwołującej, wyrażanej na przestrzeni wielu lat.

Co podkreślić przy tym należy- przyznanie wnioskodawczyni prawa do renty socjalnej od 25.02.2015r. , wbrew zarzutom pozwanego- nie świadczy o pogorszeniu od tej daty stanu zdolności do pracy, tylko świadczenie nie mogło być przyznane od daty wcześniejszej niż data złożonego wniosku o świadczenie, a z tym wnioskodawczyni wystąpiła 25.02.2015r.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego w przedmiotowej sprawie brak jest zasadnych przesłanek mogących zdyskwalifikować konkluzję zawartą w opiniach biegłych sądowych powołanych przez Sąd I instancji oraz opinii biegłych powołanych przez Sąd odwoławczy.

Z uwagi na powyższe, Sąd Apelacyjny podziela w całości rozważania Sądu Okręgowego w przedmiocie oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni pod kątem ewentualnej niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wskazane okoliczności uzasadniają także wniosek, że ostateczna konkluzja zawarta w opinii biegłych, iż odwołująca była osobą całkowicie niezdolną do wykonywania pracy zarobkowej w okresie po 31 października 2012 r., została w sposób wyczerpujący umotywowana.

Apelacja pozwanego nie dostarczyła argumentów podważających prawidłowość zaskarżonego wyroku, wszak w rzeczywistości istniały podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji w oparciu o powołane powyżej przepisy prawa

materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznania odwołującej prawa do renty uczniowskiej i to na stałe, skoro stan zdrowia wnioskodawczyni nie rokuje poprawy, a przeciwnie- będzie się tylko jeszcze pogarszał.

Kierując się powyższymi względami, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego, uznając ją za bezzasadną.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Wobec powyższego należało zasądzić od pozwanego na rzecz odwołującej kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Renata Pohl	Dorota Goss-Kokot	Małgorzata Woźniak-Zendran
-------------	-------------------	----------------------------